

Насоката на енергетско развивање на Македонија има големо влијание врз националниот и економски раст како и на заштитата на околната. За многу домаќинства во Македонија, месечните трошоци за енергија, претставуваат највисока ставка во семејниот буџет по храната. Како што можете да видите од сликата, куќата е поделена е на два дела. Потрудете се да видите каде најмногу се губи и каде може најдобро да се заштеди енергија.

Затоплување
Во домаќинствата за затоплувањето се користи од 60 до 70% од вкупната потрошувачка на енергија. Во едно тоа претставува можност каде може најмногу да се зголеми заштедата на енергија. Ако ја намалите собната температура за 2°C тогаш употребувате од 10 до 12% помалку енергија. Идеална собна температура е 21°C. Ако Ви е претопло тогаш намалете го грејното тело, а ако Ви е ладно облечете подебела облека.

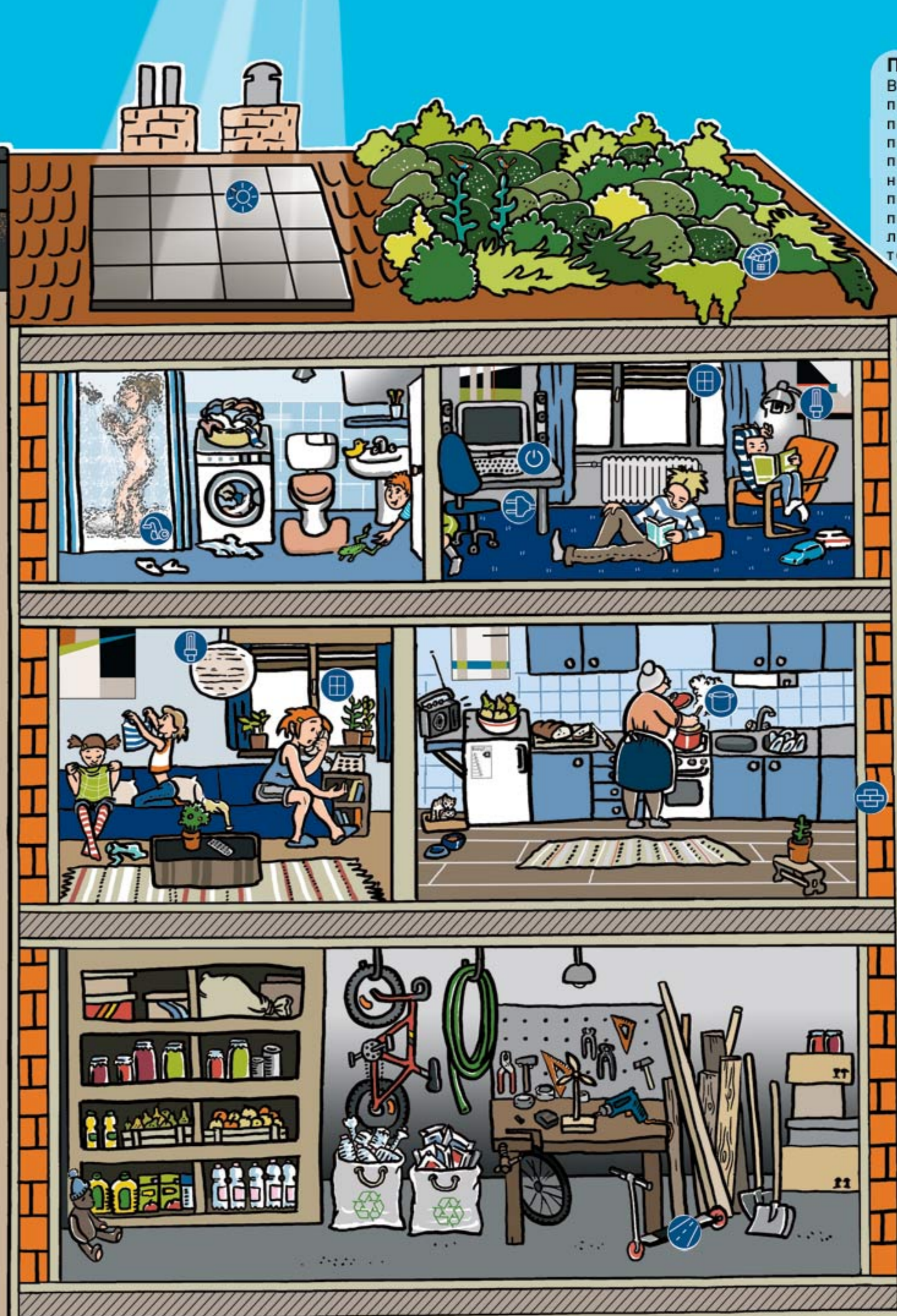
Прозори, врати
Добро изолирани прозори и врати со дупло стакло или изолационен материјал (силиконски, гумени или сунгески ленти) ќе Ви помогнат да ја зачувате топлината внатре. Во зима топлина можете да добиете од сончевите зраци кои поминуваат преку стаклото, а по заоѓањето на сонцето затворете ги завесите и спуштете ги ролетните за да не ја губите топлината преку прозорите и вратите.

Сидови
Тенок слој на видна изолација е одговорна за голем дел на топлинска загуба. Добро изолирани сидови ја задржуваат топлината да остане во просторијата, а во лето ја ладат просторијата. Дебели сидови ја одржуваат температурата константна низ целиот дом.

Осветлување
Природното светло е најздравиот извор на светлина, затоа по можност искористувајте го до максимум. Кога одбирате светилки размислете за каде и зашто Ви требаат. Кога ги оставате непотребно светилките уклучени Вие трошите непотребно енергија. Кога читате користете лампи за фокусирање на светлината, а кога користите светилки подолго време тогаш употребувајте енергетско штедливи светилки!

Употреба на вода
Водата за пиење е една од нашите најголеми богатства, а ако не ја трошите без потреба тогаш Вие заштедувате енергија. Преку оштетената чешма и преку расипаните казанчињата во тоалетите, една фамилија испушта од 15 до 20 илјада литри на вода, која може да се искористи за пиење секој месец. Наш совет е да ги отстраните проблемите од овој вид! Ако се туширате тогаш Вие користите една третина од водата која би ја користеле во бањата. Ако машината за перење алишта е наполната до половина, тогаш на неа и е потребно двојно количество на енергија за да ги испере алиштата во случај кога таа е наполнета до максимум. Ако ги перете алиштата на 40°C, а не на 60°C тогаш Вие трошите двојно помалку енергија.

Електрични апарати
Дали на нас навистина ни треба електричен апарат за секаква намена? Ако добро размислите тогаш ќе сватите дека можете да работите во кујната и во градината со малку електрични апарати. Кога ќе ги отстраните непотребните електрични апарати Вие ќе заштедите пари, а во идните години нема да Ви останат застарени и несакани електрични апарати за во одпад.

Дали сте знаеле дека за производство на една батерија е потребно повеќе енергија одколку што самата таа батерија ќе произведува енергија во текот на нејзиниот животен период? Исто така е важно дека батеријата кога ќе се расипе таа во одпад претставува опасност врз животната средина. Затоа ако веќе користите батерии тогаш користете ги оние со можност на пофторно полнење (rechargeable). На тој начин Вие нема да правите толку голем опасен одпад врз животната средина.

Кујна
Неколку лесни и едноставни совети како да ја намалите потрошувачката на електрична енергија додека готвите храна. При готвење секогаш внимавајте да го ставате поклопецот на тенџерето и големината на тенџеријата да е слична или еднаква со големината на ринглата (плочата). Со тоа Вие ќе заштедите и време и енергија при готвењето. Ако не ја отворате вратата на рерната често тогаш внатрешната топлина нема да ја губите.

Покрив
Во просечно домаќинство една третина од топлината се губи преку покривот. Покрив без изолација е најголемиот потрошувач на енергија! Има многу начини на употреба на површината на покривот. На пример: во западните земји на покривите почесто се посадуваат треве и други слични видови на растенија на покривите од нивните домови. Покривот посаден со растенија е една од најдобрите изолации, а тоа е поради тоа што во зима ја зачувува топлината внатре, а во лето не дозволува да се загрева површината на покривот. Со тоа Вие добивате и поголема површина со зеленило!

Собирање на дождовна вода
Со собирање на дождовата вода од покривите на Вашите куќи, Вие добивате техничка вода за наводнување на Вашата градина, перење на Вашите алишта и Вашиот автомобил. Помеѓу една третина и една половина од годишните потреби за вода на едно просечно семејство може да се собира од еден покрив. Зошто да се изгуби таа дождовна вода во канализациите, кога може рационално да се искористи.

Компостирање
Органскиот отпад од кујната и од градината може да се компостира. Тоа е најдобрата храна за Вашите растенија. Зошто да плаќате вештачки ѓубрива, кога Вие можете да си направите сами за Вашите домашни потреби!

Standby
Функцијата Standby на електричните апарати троши многу енергија. Потрошувачката е од 5 - 15% од вообичаената потрошувачка на апаратите кога тие работат. Ова навистина претставува голема потрошувачка.

Загревање на вода со Сончева енергија
Наједноставниот начин за употребување на сончевата енергија е да ставите во дворот буре со вода кое е обоено со црна боја и од него ќе добиете топла вода. По усовершен систем за добивање на топла санитарна вода е Соларниот Панел кој се поставува на покривот, а со него можете да добиете од 60 до 80% од годишната потрошувачка на топла вода.

Транспорт
Велосипедите, ролерките, тротинетите се здрави и забавни превозни средства. Во градот велосипедот идеален за транспорт! Со велосипед Вие пристигнувате до Вашата дестинација побрзо, не трошете гориво, не го загадувате воздухот, не Ви треба големо паркинг место и не зафаќате простор како што е случајот со Вашиот автомобил. Кога се движите со велосипед, внимавајте на сообраќајните знаци и на моторните возила околу Вас!